

Předkládací zpráva pro Parlament

Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu ČR je předkládán ke schválení návrh k vyslovení předchozího souhlasu s návrhem nařízení Rady o opatřeních týkajících se plnění a financování souhrnného rozpočtu Unie v roce 2020 v souvislosti s vystoupením Spojeného království z Unie.

V rámci přípravy na vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (UK) z Evropské unie (Unie, EU) bez výstupové dohody (tzv. scénář „no deal“) připravila Evropská komise (Komise, EK) na jaře 2019 řadu nařízení, která by měla pomoci tuto situaci překlenout. V oblasti rozpočtu zastává Unie dlouhodobě názor, že jak Unie, tak UK by měly dostát všem svým (finančním) závazkům, které vznikly v době členství UK v EU. Tento základní princip pak z pohledu EU není dotčen ani případnou absencí dohody o vystoupení.

Scénář no-deal by nicméně způsobil, že by neexistovala právně závazná ujednání o rozpočtových vztazích mezi UK a EU a toto právní vakuum by vytvářelo nejistotu a problémy jak při implementaci rozpočtu Unie, tak pro konečné příjemce v UK a v některých případech i v Unii. Dnem vystoupení by totiž UK přestalo přispívat do rozpočtu EU a současně by UK a jeho příjemci přestali být způsobilí pro finanční příspěvky z programů EU, kterých by se nadále nemohli účastnit. Dne 9. července proto Rada schválila návrh nařízení předložený Komisi (nařízení Rady (EU, Euratom) 2019/1197), který představuje náhradní a dočasný plán pro takovou situaci, který by měl napomoci se vyhnout takovému přerušení/ukončení pomoci v roce 2019 nebo dopady alespoň minimalizovat.

Na základě žádosti UK byl termín jeho vystoupení z Unie opakovaně odložen, aktuálně je stanoven na 31. října 2019. Vzhledem k přetrvávajícím nejistotám ohledně podoby vystoupení je však nutné, aby se všichni aktéři i nadále připravovali na veškeré možné scénáře, včetně vystoupení UK bez dohody. Komise proto dne 4. září 2019 předložila aktualizované i nové návrhy nařízení pro případ no-deal scénáře brexitu.

Návrh krizového nařízení k rozpočtu EU je opět založený na čl. 352 SFEU a čl. 203 Smlouvy o Euratom a představuje prodloužení náhradního a dočasného plánu pro zmírnění dopadů v rozpočtové oblasti i na rok 2020.

Návrh nařízení za jasně stanovených podmínek (písemný závazek UK nadále přispívat do rozpočtu EU na rok 2020 a umožnit pokračování kontrol a auditů unijních prostředků po celou dobu implementace) zachovává a prodlužuje na rok 2020 dočasnou možnost UK a UK subjektů se nadále účastnit programů tak, jako by UK zůstalo členem EU. V případě, že by UK přestalo podmínky stanovené v tomto nařízení plnit, tento náhradní a dočasný rámec by se přestal aplikovat. EK očekává, že by nařízení mohlo přispět také k dosažení finančního vyrovnání mezi EU a UK, ke kterému by mělo dojít po vystoupení UK bez dohody formou sjednání separátní mezinárodní dohody.

Ministerstvo financí zpracovalo k návrhu nařízení rámcovou pozici, která byla v souladu s článkem 6 jednacího řádu Výboru pro Evropskou unii (pracovní úroveň) schválena v rámci tiché procedury dne 26. září 2019. Z pohledu ČR je klíčové, aby UK v maximální míře dostalo svým finančním závazkům z dob členství v EU, tj. aby uhradilo svůj příspěvek do rozpočtu EU za rok 2019 i za rok 2020. ČR proto podpořila předchozí krizové nařízení, které Komise předložila v únoru 2019 a které by zmírnilo dopady případného brexitu bez dohody na financování rozpočtu 2019. Ze stejných důvodů ČR podporuje prodloužení právní úpravy za stejných podmínek i na rok 2020.

Právní základ, který Komise pro toto nařízení zvolila, vyžaduje v souladu s kontrolou principu subsidiarity informování obou komor Parlamentu ČR. S ohledem na § 109j odst. 3 jednacího řádu Poslanecké sněmovny a § 119l odst. 1 jednacího řádu Senátu je vláda při uplatnění

doložky flexibility povinna si předtím, než udělí souhlas v Radě (nejde-li o opatření nezbytná pro fungování vnitřního trhu), vyžádat souhlas obou komor Parlamentu ČR.